

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	22.07.2025, Viljandi
Koostaja ametinimetuse ja nimi:	abiprokurör Kristiina Uus
Ametiasutuse nimi:	Lõuna Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	23284050269
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 199 lg 1
Kahtlustatava nimi, isikukood:	XXXXX XXXXXX, ik xxxxxxxxxxxx
Kuriteo toimepanemise aeg:	09.10.2023

Kriminaalasjas toimetati menetlust KarS § 199 lg 1 järgi varguse uurimiseks. Menetluse käigus tuvastati, et kahtlustatav võttis 09.10.2023 kella 17.50 paiku xxxxxxxx linnas xxxxxxxx xxxxxxxxxx juures võõra vallasasja ebaseadusliku omastamise eesmärgil ära xxxxx xxxx alaealisele pojale kuuluva Vans seljakoti väärtusega 200 eurot, koos selles olnud rahakotiga, milles oli 50 eurot sularaha ja mobiiltelefon iPhone 13 väärtusega 1050 eurot. Nii tekitas xxxxx xxxxxx kannatanule kokku 1200 euro suuruse varalise kahju. Arvestades toime pandud tegu, kahtlustatava isikut ja ka õiguskorra kaitsmise huvisid, leiab prokurör, et kriminaalmenetlus on võimalik lõpetada KrMS § 202 sätete kohaldamisega.

KrMS § 6 sätestatud kriminaalmenetluse alustamise kohustus ei sea aga obligatoorseks süüdimõistva kohtuotsuse taotlemist. Kriminaalmenetlus on võimalik lõpetada otstarbekuse kaalutlusel KrMS § 202 kohaldamisega. Ka sellisel viisil kriminaalmenetluse lõpetamise eelduseks on teo karistatavuse üldiste eelduste (süüteo koosseis, õigusvastasus, süü) tuvastamine kahtlustatava käitumises.

Kahtlustatava toimepandud kuritegu on tõendatud kannatanu xxxxx xxxx ülekuulamisega ning ka xxxxx xxxxxx ise tunnistas oma süüd kahtlustatavana ülekuulamisel. Seega on prokuröri hinnangul süüteo koosseis, teo õigusvastasus ja süü tuvastatud ehk üks formaalsetest KrMS § 202 kohaldamise eeldustest täidetud.

Teiseks tuleb KrMS § 202 kohaldamise kaalumisel hinnata toimepanija süü suurust talle etteheidetavas teos, samuti tekitatud kahju liiki ja suurust, aga ka seadusandja poolt sätestatud sanktsioonimäära (väiksem sanktsioonimäär viitab väiksemal süüle). KarS § 199 lg 1 puhul on tegemist teise astme kuriteoga, mille toimepanemise eest on ette nähtud rahaline karistus või kuni 3-aastane vangistus. Kuna seadusandja on selle kuriteo eest ette näinud ka rahalise karistuse, on seadusandja arvates tegemist kuriteoga, mille toimepannuna võib isiku süüd pidada väikseks.

Vargus on varavastane süütegu, mille kaitstav õigushüve on omand. Nii tuleb süü suuruse hindamisel vaadata, mil määral kannatanu omandiõigust rikuti ja seejuures on asjakohane vaadata eelkõige tekitatud kahju suurust. Praegusel juhul tekitas xxxxx xxxxxx oma tegevusega

kannatanule 1200 euro suuruse kahju. Küll aga nähtub kriminaalasja materjalide hulgas olevast õiendist, et 12.06.2025 kinnitas kannatanu xxxxx xxxx telefoni vestluses uurijale, et seljakoti, mobiiltelefoni ja rahakoti on ta tagasi saanud. Kuigi rahakotist oli puudu 50 eurot, siis kinnitas kannatanu, et summa tagasi nõudmiseks ta tsiviilhagi esitada ei soovi. Kuna kannatanu on xxxxx xxxxxx poolt äravõetud asjad tagasi saanud, on vargusega tekitatud kahju kannatanule heastatud. Seega ei saa rääkida, et kannatanu omandiõigust oleks oluliselt rikutud. Süü suuruse hindamisel tuleb arvesse võtta ka KarS §-is 57 loetletut. Kahtlustatavana ülekuulamise protokollist on näha, et isik tunnistab oma süüd ja väljendab ka kahetsust oma tehtud teo pärast. Need asjaolud muudavad süü väiksemaks. Kokkuvõttes saabki järeldada, et täidetud on ka KrMS § 202 teine eeldus, et xxxxx xxxxxx süü ei ole suur.

Kolmandaks – KrMS § 202 seab menetluse lõpetamise tingimuseks ka avaliku menetlushuvi puudumise. Prokurör on seisukohal, et süü suurus ning avalik menetlushuvi on teineteisega väga lähedalt seotud. Iga konkreetse juhtumi puhul on oluline eraldi kaaluda, kas kriminaalmenetluse jätkamisest on võimalik loobuda, arvestades teo toimepanija süü suurust ning ka üld- ja eripreventiivseid kaalutlusi.

Eripreventiivsetel kaalutlustel pole prokuröri hinnangul kahtlustatava kriminaalkorras karistamine vajalik, kuivõrd tema teoelne ega -järgne käitumine ei anna alust arvata, et ta võiks jätkata kuritegude toimepanemist või mitte käituda õiguskaualekalt. xxxxx xxxxxxxx ei ole karistusregistrisse kantud ehk ta on varasemalt elanud igati õiguskaualekalt. Tema kuriteost on möödas üle pooleteist aasta ning ka vahepealsel ajal pole kahtlustatav uusi süütegusid toime pannud. Lisaks on xxxxx xxxxxxxx 4 alaealist ülalpeetavat ning hetkel on ta lapseootel ja lähikuudel on sündimas viies laps. Need eripreventiivsed asjaolud vähendavad tõenäosust, et xxxxx xxxxxxxx tulevikus taolise teo toime paneb.

Kokkuvõttes leiab prokurör, et kuna kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu, kahtlustatava süü ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi ja KarS § 56 lg 1 sätestatud üld- ja eripreventsiooni eesmärgid on võimalik saavutada kahtlustatavat kriminaalvastutusele võtmata, saab käesolevas kriminaalasjas kohaldada KrMS § 202 sätteid ning kriminaalasi lõpetada.

KrMS § 202 lg 7 kohaselt võib KrMS § 202 lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse. KarS § 199 lg 1 näeb karistusena ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Seega võib prokuratuur antud juhul kriminaalasjas menetluse lõpetada.

KrMS § 202 lg 2 näeb prokuratuurile ette kaalutusõiguse, kas menetluse lõpetamisel määrata isikule kohustusi või mitte. Arvestades, et kuriteoga tekitanud kahju on kannatanule heastatud, kuriteost on möödas enam kui poolteist aastat, xxxxx xxxxxxxx väikest süüd, varasemate karistuste puudumist, asjaolu, et tal on õigepea sündimas 5. laps ning igapäevaselt hoolitseb ta kodus laste eest, ei pea prokuratuur praegusel juhul vajalikuks määrata isikule kriminaalmenetluse lõpetamisega seoses kohustusi.

Eeltoodu alusel ja juhindudes KrMS § 202 lg-st 7 ja §-st 206, abiprokurör

määras:

1. Lõpetada menetlus kriminaalasjas nr 23284050269.
2. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata kannatanu xxxxx xxxxxxxx (xxxx).

3. Andmekogus ABIS ja riiklikus süüteomenetluse biomeetriaregistris sisalduvate andmete kustutamine: ei ole.
4. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.
5. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Lõuna Ringkonnaprokuratuuris, Posti22/Koidu 5 Viljandi linn.
6. Kannatanul on õigus KrMS § 207 lõike 3 alusel esitada kaebus Riigiprokuratuurile kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul.

Kristiina Uus
abiprokurör

Olen menetluse lõpetamise määrusega tutvunud: xxxxx xxxxxx 22.07.2025 _____